

Aan de slag met feedback

Netwerkdag Leerpunt 22/10/2025

Dr. Melissa De Bruyker

Arteveldehogeschool

Hertaling EEF-leidraad

Eva Vandemeulebroucke

Melissa De Bruyker

3/11/2025

Leerpunt.be

“

“Feedback is de informatie die leerlingen **van leerkrachten** *krijgen* over hun prestaties in relatie tot de leerdoelen, met als doel het leren te verbeteren” (Higgins, S., EEF Evidence Database)

“

“**om het even welke informatie** over een prestatie die lerenden kunnen gebruiken om hun prestatie of hun leerproces te verbeteren.

Feedback kan van **om het even welke bron** komen, zoals leerkrachten, peers, of de taak zelf.

Het kan informatie bevatten over **waar de lerenden zich bevindt, waar die naartoe gaat, of welke stappen** moeten worden gezet en strategieën die moeten worden gebruikt **om te verbeteren.**”

(Lipnevich & Smith 2022)

Interacties met peers, leerkrachten, evaluatiebronnen zoals de taak zelf, kwaliteitsrichtlijnen zoals kijkwijzers, voorbeelden, technologie zoals interactieve leeromgevingen, webbronnen, word processing software (van der Kleij 2024)

3/11/2025

Leerpunt.be

Specifiek wordt gekeken hoe leerkrachten feedback kunnen geven, want feedback door de leerkracht (naast peers e.d.) vinden leerlingen erg belangrijk. Natuurlijk zijn ook andere bronnen van feedback mogelijk, zoals peers, experts in het werkveld, de taakinstructies zelf, webbronnen, enz. De leidraad focust op de leerkracht zelf. In de definitie is sprake van leerdoelen en verbeteren, dit leidt ons tot het volgende: formatief handelen.

Formatief handelen

	Aanbeveling 1		Aanbevelingen 2-5
	Waar de leerling naartoe gaat	Waar de leerling zich op dit moment bevindt	Hoe de leerling daar geraakt
Leerkracht	1. Verduidelijken, delen en begrijpen van leerdoelen en kwaliteitscriteria.	2. Bewijs van leren uitlokken.	3. Feedback geven die het leren verbetert.
Peers		4. Leerlingen activeren om elkaars bron van instructie te zijn.	
Leerling		5. Het eigenaarschap van leerlingen over het eigen leren activeren.	

3/11/2025

Leerpunt.be

Deze figuur helpt om de samenhang van de leidraad te begrijpen. Bij formatief handelen wordt het belang van doelen benadrukt en het delen ervan met leerlingen, waarna je strategisch opdrachten ontwerpt zodat je kan zien waar leerlingen staan t.a.v. die doelen. Jouw feedback gaat dan over hoe ze verder kunnen groeien naar de doelen heen. Feed-up, feed-back en feed-forward zijn termen die jullie vermoedelijk al kennen.

Techer Tapp intermezzo

Welke vorm van feedback geef je het meest?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 898 leraren op 29-11-2023

De praktijkreview van EEF onthulde bijvoorbeeld dat bij een steekproef van het feedbackbeleid van 22 scholen er maar zeven waren die de term "feedback" in de titel hadden, terwijl twaalf het hadden over "cijfers" of "evaluatie".

Feedback in ruime zin omvat de drie componenten.

De koppen samen

Werk in groepjes van drie. Bespreek de volgende vragen en **noteer jullie antwoorden**:

Perspectief lesgever	Perspectief lerende
○ Wanneer heb je het gevoel dat feedback succesvol is. Wat doe je? ○ Wat maakt feedback geven moeilijk?	○ Wat zorgt ervoor dat je met feedback aan de slag wil/kan gaan? ○ Wat verhindert dat je feedback kan/wil inzetten?

Vul de zin aan: "**Ideale feedback betekent voor mij dat...**"

Doel: Eigen praktijk als feedbackgever en als feedbackontvanger in kaart brengen. Belangrijk zal zijn: kunnen (cognitief) en willen (affectief). Hiernaast kan je dan de bevindingen van de leidraad plaatsen.

Overzicht

Principes			Manieren		Implementatie
 1 Leg de basis voor doeltreffende feedback	 2 Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert	 3 Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen en plan hoe ze die zullen gebruiken	 4 Overweeg zorgvuldig hoe je doeltreffende en tijdsefficiënte schriftelijke feedback kan geven	 5 Overweeg zorgvuldig hoe je mondelinge feedback zal gebruiken	 6 Ontwerp een schoolbeleid rond feedback dat de principes van doeltreffende feedback vooropstelt en illustreert

3/11/2025

Leerpunt.be

De leidraad biedt zes aanbevelingen. De eerste drie zijn de basisprincipes die richting kunnen geven aan succesvolle feedback. De eerste gaat over een goede basis en degelijk onderwijs, waarbij van doelen wordt uitgegaan en de leerkracht nagaat waar de leerling staat. Principe 2 bespreekt wanneer je best feedback geeft én waarover jouw feedback het best gaat. Het derde principe maakt duidelijk welke kenmerken van leerlingen ervoor kunnen zorgen of leerlingen al of niet met feedback aan de slag gaan alsook hoe je vervolgstappen kan aanleveren. Naast deze drie basisadviezen volgen een bespreking van wat onderzoek over schriftelijke en mondelinge meegeeft alsook richtlijnen voor een feedbackbeleid op jouw school.

Principe 1: Hoe kan je leerdoelen verduidelijken?

Werkvormen om leerdoelen te bespreken

3/11/2025

Leerpunt.be

De eerste aanbeveling gaat over heldere doelen en verwachtingen scheppen om vervolgens na te gaan waar leerlingen staan ten opzichte van die doelen en vervolgens mogelijke leertekorten via volgende stappen wegwerken. Het is belangrijk om voldoende de doelen, en kwaliteitscriteria die eruit afgeleid worden, samen met leerlingen te bespreken.

Doelen kan je verhelderen via o.a. geannoteerde voorbeelden, dus voorbeeldtaken die je voorziet van commentaren die verwijzen naar kwaliteitscriteria.

Oefening leerdoelen bespreken in de klas

Bekijk de werkvormen.

Geef hoge percentages aan die die je het vaakst gebruikt.

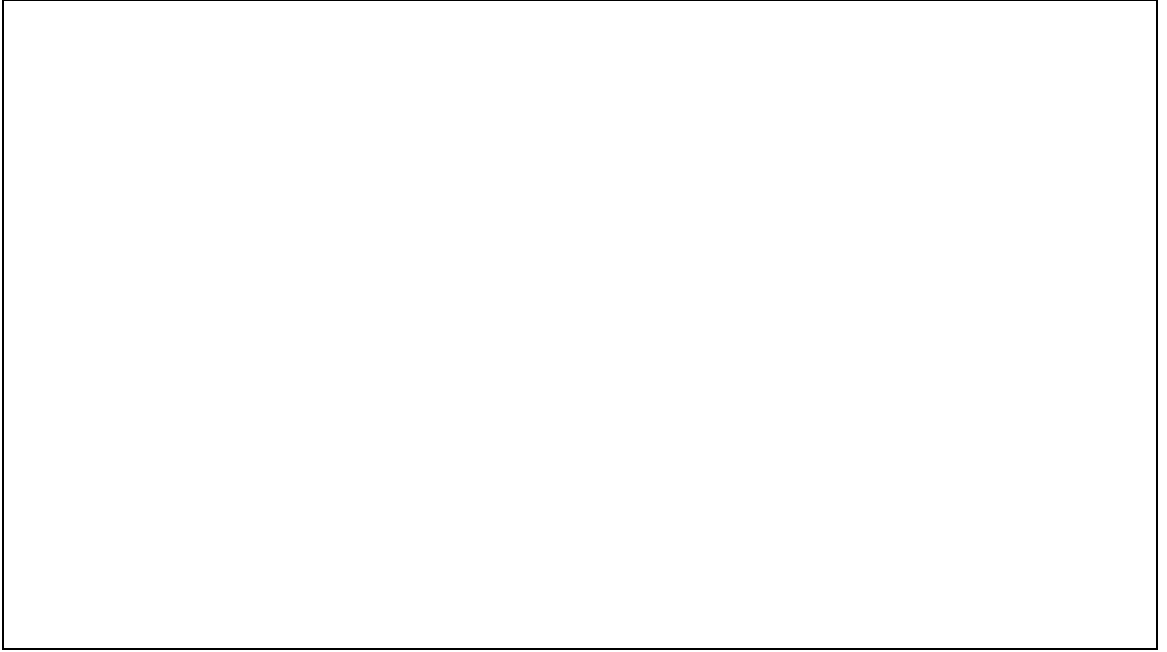
Geef diegene die je nooit gebruikt (als leerkracht of als student) 0%.

Hoe bespreek je leerdoelen in de klas?

1. **Delen van voorbeeldtaken:** via het bespreken van geanonimiseerde taken krijgen leerlingen voeling met de evaluatiecriteria. Ze ervaren wat sterke en zwakke punten zijn. Eventueel stellen jullie samen op basis hiervan een kijkwijzer op. Je kan ook enkel hoog kwalitatief modelwerk bespreken, waarbij eventueel verschillende manieren om kwaliteit aan te leveren worden besproken.
2. **Bespreken van rubrics/kijkwijzers:** bevatten vaak abstracte termen die voor de leerkracht-expert wel evident zijn maar niet voor de leerlingen. De leerlingen missen namelijk de ervaring en de kennis van de leerkracht ('de kennisvloek'). Maak je gebruik van een rubric, bespreek die dan met je leerlingen en zorg dat je informatie en taalgebruik duidelijk zijn.
3. **Aan de slag met deels uitgewerkte voorbeelden:** Werk voorbeelden deels uit en vraag je leerlingen om hierop verder te gaan. Ze krijgen zicht op de kwaliteitscriteria en krijgen een scaffold.

Hoe bespreek je leerdoelen in de klas?

4. **'Wat je beter niet schrijft' en courante fouten:** bespreek een lijst met 'wat je beter niet schrijft' met de klas. De lijst kan voortkomen uit een foutief antwoord van een leerling dat je aan de hele klas voorlegt; ook wel een non-voorbeeld ("my favourite no") genoemd. Of je anticipeert op vaak voorkomende fouten.
5. **Ontwerp toets- en examenvragen:** laat leerlingen zelf een vraag opstellen over een bepaald onderwerp dat ze net leerden, inclusief het bijbehorende antwoord. Blijf ze hier nauw bij begeleiden.
6. Kies voor **expliciet modelleren**: denk luidop terwijl je een probleem analyseert of een stelling uitwerkt; deel jouw redeneringen terwijl je een oplossing noteert.
7. **Deel intercollegiaal overleg:** als leerkracht voer je vaak gesprekken over kwaliteitscriteria. Overweeg om die op te nemen en te delen met je leerlingen met behulp van een video-opname. Zo zien ze hoe die kwaliteitscriteria tot stand kwamen en kun je er met hen over in gesprek gaan.

Ga naar **wooclap.com** en gebruik de code **DGQNUF**

Welke werkvormen om leerdoelen te bespreken gebruik je het vaakst?

	1 Delen van voorbeeldtaken	453 punten		5 Ontwerp toets- en examenvragen	302 punten
	2 Bespreken van rubrics/kijkwijzers	421 punten		6 Expliciet modelleren en ...	959 punten
	3 Aan de slag met deels uitgewerkte ...	424 punten		7 Intercollegiaal overleg met ...	160 punten
	4 Wat je beter niet schrijft & courante...	281 punten			

wooclap

100%

30 / 40

Teacher Tapp intermezzo

Hoe vaak laat jij je leerlingen zelf leerdoelen formuleren?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.264 leraren op 12-06-2021

Leerlingen zelf leerdoelen laten formuleren helpt voor een betere verbinding met de eigen leerdoelen. Het helpt ook om te polsen naar hun begrip van een opdracht en de daaraan gekoppelde kwaliteitscriteria.

Hoe kan je bewijs van leren uitlokken?

1) doeltreffende bevraging

Bijv. Laat leerlingen verwoorden hoe ze tot hun antwoord zijn gekomen.

Bijv. Vraag om de correcte begrippen/woorden te gebruiken.

2) 'alle-leerlingen-geven-antwoord'

Bijv. Wisbordjes, juist-of-foutkaarten

Bijv. My favourite no: klassikale bespreken van een fout antwoord dat een veelvoorkomende misvatting bevat

3) zorgvuldig ontworpen opdrachten

Kader 1- Aanhalingstekens leren gebruiken in het Engels

In plaats van de leerlingen een brede vraag te stellen zoals "Wanneer moeten aanhalingstekens worden gebruikt?", vragen:

Voeg waar nodig aanhalingstekens toe in deze zinnen:

Hes very unhappy

My dogs are unhappy

Its on its way

The ladies cars

4) Observaties

Rondwandelen en nota nemen met duidelijke doelen in het achterhoofd.

3) Gaat nog een stap verder dan het vragen om voorbeelden, want hier ga je bewust de leerdoelen verwerken en kan je typische moeilijkheden inbouwen. Wanneer je het uit de leerlingen zelf laat komen, dan kan het gebeuren dat niet alles wordt besproken. Ook gaat iedereen aan de slag, zoals geopperd bij 2). Dit is ook combineerbaar met 1).

Ga naar wooclap.com en gebruik de code **DGQNUF**

Welk type vragen stel jij vooral?

1

Ik stel overwegend vragen waarop het antwoord juist of fout is.

17%

4

2

Ik stel minstens evenveel juist-of-foutvragen als vragen die leerlingen ertoe aanzetten om hun denkwijze toe te lichten.

83%

20

ap

Stemmen 3 / 8

Berichten

100%

24 / 40

Dialogic feedback / feedback in dialoog

In een onderzoek (van der Kleij 2023) werd de klasinteractie sterk bepaald door de leerkracht en overheerste het praattaandeel van de leerkracht. Hierdoor gingen leerlingen zich minder verantwoordelijk voelen voor hun eigen leren. Ze zagen feedback als iets dat ze vooral ontvingen en slechts soms vroegen of aan hun peers gaven.

Onderzoek naar IRF-sequenties: Initiation – Response – Feedback on the response

- Vaak vragen waarop het antwoord juist of fout is
 - Minder vragen die AFL (assessment for learning) tot doel hebben:
 - naar het begrip van leerlingen polsen
 - leerlingen ertoe aanzetten om hun denkwijze te tonen
 - follow-up actions mogelijk maken om leerlingen dichterbij de leerdoelen te brengen.
- (Darong & Niman 2021)

De koppen samen...

Geef jouw buur een heel korte opdracht uit jouw vakgebied, bijv. kort rekensommetje, vertaal een zin, geschiedkundige denkvraag...

Geef vervolgens feedback. Tracht naar de denkwijze van jouw buur te peilen.

Bredere visie op leren

“aangeleerd hulpeloos” (Vanhoof & Speltinckx 2021)

zelfgestuurd leren

6 aanbevelingen voor feedback, gericht op leerkrachten lager en secundair onderwijs

Principes			Manieren		Implementatie
 1 Leg de basis voor doeltreffende feedback	 2 Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert	 3 Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen en plan hoe ze die zullen gebruiken	 4 Overweeg zorgvuldig hoe je doeltreffende en tijdsefficiënte schriftelijke feedback kan geven	 5 Overweeg zorgvuldig hoe je mondelinge feedback zal gebruiken	 6 Ontwerp een schoolbeleid rond feedback dat de principes van doeltreffende feedback vooropstelt en illustreert

Principe 2: Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert

- Leerkracht bepaalt geschikte timing o.b.v. taak, individuele leerlingen en klas.
- Kan ongepast zijn dat scholen een exacte timing opleggen.
- Feedback als startpunt

3/11/2025

Leerpunt.be

Richtlijn twee gaat specifiek over wat je van feedback brengt en wanneer. Algemeen geldt dat leerkrachten zelf best beslissen wanneer ze feedback geven. Zij kennen het best het type taak, de individuele leerlingen en de klas. Zij weten of het beter is om snel bij te sturen door feedback te geven, of ze beter leerlingen nog even laten zoeken naar oplossingen.

Belangrijk is dat feedback als startpunt wordt bekeken en gekoppeld wordt aan vervolgtaken. Soms hoor ik dat leerkrachten bepaalde kijkwijzers of doelen niet meer opnieuw nastreven, omdat een hoofdstuk of een semester voorbij is. Terwijl bepaalde kwaliteitscriteria wel in een nieuwe taak aan bod kunnen komen. Dit leidt automatisch tot meer oefenkansen.

Waarop geeft de leerkracht feedback? Welke zijn doeltreffend?

1. "Staartdelingen met getallen onder de 100 lukken al goed, maar met getallen boven de 100 maak je nog veel fouten. Oefen die extra".

TAAK

2. "Ik zie in de uitwerking van de staartdelingen dat je steeds vergeet de tientallen af te trekken. Ik denk dat het beter werkt als je het volgende probeert..."

PROCES

3. "Je weet hoe je tientallen moet aftrekken, ga eens na in je uitwerking waar dit goed gaat en waar niet."

ZELFREGULATIE

4. "Wat ben jij goed in het oplossen van staartdelingen!"

PERSOON

3/11/2025

Leerpunt.be

Taakniveau - hoe beter te worden bij deze specifieke taak:

Begrijpt de leerling de taak?

Wat gaat goed, en wat kan beter?

Procesniveau - onderliggende processen of algemene strategieën waar leerlingen gebruik van maken bij de uitvoering van een specifieke taak:

Heeft de leerling de taak goed aangepakt?

Gebruikt die de juiste strategieën?

Zelfregulatieniveau - hoe leerlingen hun werk plannen, opvolgen en evalueren:

Hoe heeft de leerling zich voorbereid (planning, doelen, voorkennis)?

Hoe voert die de taak uit (zelfcontrole, tijdsbesteding)?

Reflecteert en stuurt de leerling bij waar nodig? Welke acties ontnemt de leerling?

Principe 2: Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert

Taak, proces, zelfregulatie: top!

- Sterktes en werkpunten, duidelijk gescheiden (Vgl. Coppieters 2019)
- Scores telkens toelichten

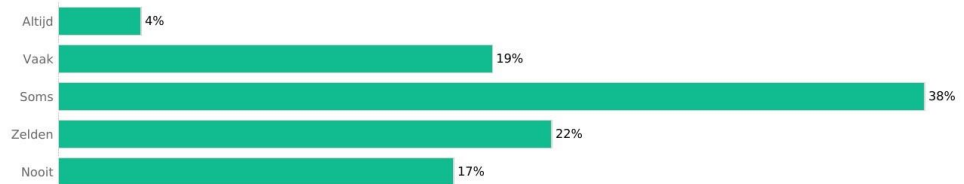
Feedback op de taak is vaak niet breed toepasbaar op andere taken.

En toch...

Lage verwachtingen t.a.v. leerlingen leiden tot meer **taakgerichte feedback**, terwijl feedback over zelfregulatie vooral wordt gegeven aan leerlingen van wie hoge verwachtingen bestaan.

Techer Tapp intermezzo

Vraag je het studeerwerk/kladwerk van je leerlingen in om hun studie-inspanning te controleren?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.403 leraren op 13-03-2021

“

“Ik had ooit keihard mijn best gedaan voor een schrijftaak. Het enige dat de leerkracht op mijn taak had geschreven was “ZG”. Ik was zo ontgoocheld!”

(studente AHS)

6 aanbevelingen voor feedback, gericht op leerkrachten lager en secundair onderwijs

Principes			Manieren		Implementatie
 1 Leg de basis voor doeltreffende feedback	 2 Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert	 3 Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen en plan hoe ze die zullen gebruiken	 4 Overweeg zorgvuldig hoe je doeltreffende en tijdsefficiënte schriftelijke feedback kan geven	 5 Overweeg zorgvuldig hoe je mondelinge feedback zal gebruiken	 6 Ontwerp een schoolbeleid rond feedback dat de principes van doeltreffende feedback vooropstelt en illustreert

Principe 3: Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen en plan hoe ze die zullen gebruiken

"feedback disconnect"

3/11/2025

Leerpunt.be

UITLEG FEEDBACK DISCONNECT

Onderzoek met een leerkracht Engels en een leerkracht wiskunde

Telkens 40 min. les opgenomen

Leerkrachten: Wat is voor hen een moment van feedback?

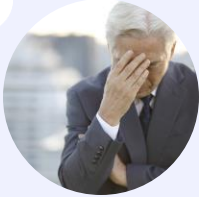
Lerenden: Wat is voor hen een moment van feedback ?

Vraag: Is hun perceptie dezelfde? Gaan ze op dezelfde momenten pauzeren en zeggen "Dit is feedback!"?

Bijna 1/3 van de feedbackmomenten door leerkrachten werd door leerlingen niet eens als feedbackmomenten herkend.

Op geen enkel moment herkenden alle studenten eenzelfde interactie als feedback door de leerkracht.

Van de feedback die wel werd herkend, werd voor Engels slechts 36% en voor wiskunde slechts 30% van de interacties opgevat zoals de leerkracht die had bedoeld, m.a.w. feedbackboodschappen kunnen gemakkelijk verkeerd worden geduid.

Bij een nieuwe opdracht merk je bij veel leerlingen dat ze dezelfde fouten maken. Het lijkt dat je feedback weinig of geen effect gehad heeft. (Vanhoof & Speltinckx 2021)

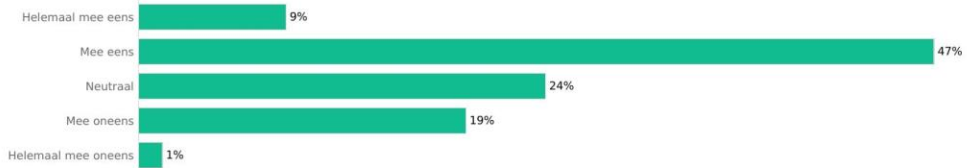
3/11/2025

Leerpunt.be

Vanhoof, S., & Speltinckx, G. (2021). *Feedback in de klas. Verborgene leerkanalen*. Leuven: Lannoo Campus, 8

Teacher Tapp intermezzo

Mijn leerlingen houden niet veel rekening met de feedback die ik schrijf op hun werk.

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.682 leraren op 18-01-2021

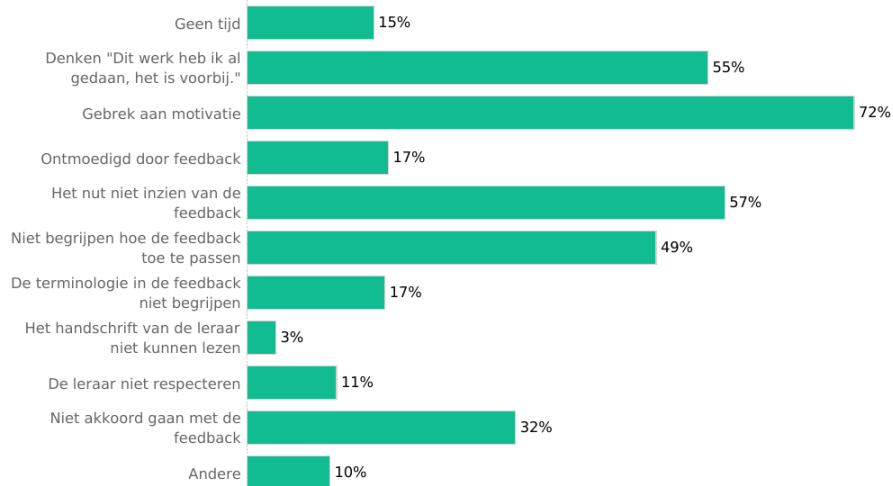
Wat weerhoudt een leerling ervan om met jouw feedback aan de slag te gaan?

1 Geen tijd	162 punten	7 De terminologie in de feedback niet begrijpen	328 punten
2 Denken "Dit werk heb ik al gedaan, het is voorbij."	523 punten	8 Het handschrift van de leraar niet kunnen lezen	35 punten
3 Gebrek aan motivatie	286 punten	9 De leraar niet respecteren	83 punten
4 Ontmoedigd door feedback	402 punten	10 Niet akkoord gaan met de feedback	303 punten
5 Het nut niet inzien van de feedback	492 punten	11 Andere reden	30 punten
6 Niet begrijpen hoe de feedback toe te passen	556 punten		

3/11/2025

Leerpunt.be

Wat houdt een leerling/student/cursist volgens jou tegen om met jouw feedback aan de slag te gaan?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 992 leraren op 15-10-2024

Cfr. Feedback in de klas: leren van leerlingen staat voorop, niet de duidelijkheid van de formulering van feedback. Leerkrachten vragen zich af of de feedback wel nut heeft. Tegelijk: meer nuance nodig, want het hangt van de onderliggende formatieve doelstelling af.

Principe 3: Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen

4 belangrijke invloeden op succes van feedback:

- de **motivatie** van de leerling en de nood aan feedback;
- het **zelfvertrouwen** van de leerling en diens zelfconcept;
- het **vertrouwen** van de leerling in de leerkracht;
- het **werkgeheugen** van de leerling

3/11/2025

Leerpunt.be

Werkgeheugen: Cognitieve overbelasting kan ontstaan bij leerlingen door overfeedback, door complexe formuleringen, door instructies die veel te moeilijk zijn. Hoe eenvoudiger de verpakking, hoe meer cognitieve ruimte overblijft voor de inhoud.

Techer Tapp intermezzo

Pas jij jouw feedback aan aan de individuele leerling?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.034 leraren op 30-10-2024

Principe 3: Plan hoe ze de feedback zullen gebruiken

"Deze twee paragrafen kun je het beste van volgorde wisselen."	"Volgens mij kunnen twee van jouw paragrafen het beste van volgorde gewisseld worden. Zoek uit welke twee dit kunnen zijn en waarom."
Vraag 1: juist Vraag 2: juist Vraag 3: fout (leerkracht vermeldt juist antwoord)	"Drie antwoorden zijn juist en twee zijn fout. Ga op zoek naar de foute antwoorden en verbeter ze. Kom me tegen het einde van deze oefening vertellen welke oefeningen juist en fout waren. Als je er niet uitkomt, waar kun je dan hulp zoeken?"
Vraag 4: fout (leerkracht vermeldt juist antwoord) Vraag 5: juist	

3/11/2025

Leerpunt.be

Hoe kan je leerlingen dan met feedback aan de slag laten gaan? Hier zijn twee kolommen met telkens twee voorbeelden. Kijk maar even hoe ze verschillen.

Links is de leerkracht erg sturend terwijl rechts de leerlingen zelf de oplossing moeten vinden. Links is heel taakgericht, terwijl rechts het strategisch, procesmatig inzicht van leerlingen geactiveerd worden (boven) en ook de zelfregulatie (onder) aan bod komt.

= voorbeeld van detectivewerk (ander voorbeeld uit sessie: zoek x-aantal fouten)

Mogelijke acties voor het ontvangen en gebruiken van feedback

1. Maak leerlingen **feedbackgeletterd**, sluit feedback aan bij de doelen.
2. Tracht leerlingen **eerst zichzelf feedback te laten geven**, dan is er meer kans op objectiviteit.
3. Benut **coachende uitspraken**, bijv. "Ik wil niet dat je de moed laat zinken (relatie), toch denk ik dat je het beter anders aanpakt (inhoud)."
4. Check of ze de feedback **begrijpen** en kijk uit naar de **volgende stap**.
5. Creëer tijd en mogelijkheden om **met feedback aan de slag** te gaan.
6. Geef **toekomstige lessen** vorm op basis van **vaak gegeven feedback**.

6 aanbevelingen voor feedback, gericht op leerkrachten lager en secundair onderwijs

Principes			Manieren		Implementatie
 1 Leg de basis voor doeltreffende feedback	 2 Geef op het goede moment feedback die het leren verbetert	 3 Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen ontvangen en plan hoe ze die zullen gebruiken	 4 Overweeg zorgvuldig hoe je doeltreffende en tijdsefficiënte schriftelijke feedback kan geven	 5 Overweeg zorgvuldig hoe je mondelinge feedback zal gebruiken	 6 Ontwerp een schoolbeleid rond feedback dat de principes van doeltreffende feedback vooropstelt en illustreert

Techer Tapp intermezzo

Hoe geef je feedback aan jouw leerlingen/studenten/cursisten?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 952 leraren op 06-12-2023

Onderzoek naar mondelinge feedback laat over het algemeen een licht groter effect zien (+ 7 maanden).

Manier 1: Overweeg zorgvuldig hoe je doeltreffende en tijdsefficiënte schriftelijke feedback kan geven

- Vertrek bij leerdoelen en kwaliteitscriteria

De koppen samen!

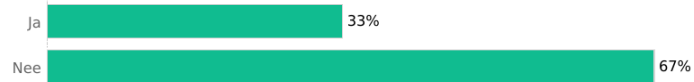
Welke van deze schriftelijke werkvormen passen jij en jouw buur toe?

- Direct feedback geven
- Codes in de marge
- Denken als de leerkracht: leerlingen herwerken zelf de taak
- Schriftelijke opmerkingen over taak, proces en zelfregulatie
- Vluchtige feedback bij een eerste taakversie (bijv. essentie, 10 min. per leerling...)

Benoem vaak voorkomende fouttypes via een code. Zo kunnen leerlingen zien welk type oplossing ze moeten zoeken.

Techer Tapp intermezzo

Maak jij soms gebruik van codes om het type fout of werkpunt aan te duiden in een taak van een leerling/student/cursist?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 953 leraren op 01-11-2024

Manier 2: Overweeg zorgvuldig hoe je mondelinge feedback zal gebruiken

- Vertrek bij leerdoelen en kwaliteitscriteria
- Streef naar feedback in dialoog!

3/11/2025

Leerpunt.be

Aandachtspunten zijn: feedback niet verloren laten gaan, vraag leerlingen te noteren of laat hen het gesprek opnemen. Zo kunnen ze die opnieuw beluisteren. Laat hen ook reageren. Vaak hebben we het gevoel dat leerlingen onze feedback willen tegenspreken, terwijl ze doorgaans hun manier van redeneren willen uitleggen. Daarover gaat feedback in dialoog: het luisteren naar hun redeneringswijze.

Werkvormen passend bij mondelinge feedback

- Richt je mondelinge feedback op de leerdoelen.
- Werk met actiepunten (vermijd "overfeedback").
- Bied visuele ondersteuning.
- Maak video- of audio-opnames van je feedback.
- Kies een geschikt moment om feedback te geven (Zitten jullie er allemaal goed bij?).
- Gebruik heldere en duidelijke taal.
- Blijf objectief en beschrijvend.
- Geef actiegerichte feedback.

Techer Tapp intermezzo

Maak jij wel eens audio- of video-opnames van je mondelinge feedback?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.035 leraren op 10-10-2024

Implementatie: Ontwerp een schoolbeleid rond feedback dat de principes van doeltreffende feedback vooropstelt en illustreert

- Duidelijk feedbackbeleid
- Niet specificeren hoe of hoe vaak: leerkracht bepaalt
- Implementatie = gefaseerd
- Leerlingen, ouders en andere betrokkenen op hoogte houden

3/11/2025

Leerpunt.be

Afsluitend sta je als leerkracht niet alleen in het geven van feedback. Teamoverleg, afspraken en een verankering in een feedbackbeleid kunnen ondersteunend werken. Implementatie van die afspraken is een proces, waarbij teams ook strategisch hun nascholingen plannen. Bij voorkeur worden ouders en andere betrokkenen meegenomen in dit verhaal.

Techer Tapp intermezzo

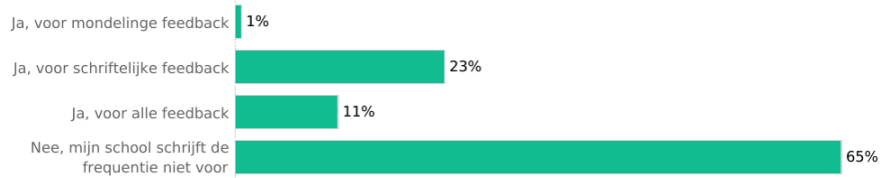
Is er een feedbackbeleid op jouw school?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.068 leraren op 21-10-2024

Techer Tapp intermezzo

Specificeert jouw school hoe vaak je feedback moet geven aan je leerlingen/studenten/cursisten?

Teacher Tapp VL - vraag beantwoord door 1.051 leraren op 17-10-2024

6 aanbevelingen

- 3 basisprincipes
 - Leg de **basis** voor doeltreffende feedback
 - Geef op het goede **moment** feedback **die het leren verbetert**
 - Denk goed na over hoe leerlingen de feedback zullen **ontvangen** en plan hoe ze die zullen **gebruiken**
- 2 manieren
 - Mondeling
 - Schriftelijk
- Implementatietips

Bespreken van een casussen

Kan je het probleem verklaren vanuit de leidraad?

- Wat gaat al goed?
- Wat zou beter kunnen?
- Stelt men zich de juiste vragen?
- Welke stappen zou je nemen?

Bespreken van een casus

Voorbeeld 1: Les Nederlands

Sophie is leerkracht Nederlands. Ze heeft een uitgebreide rubric ontworpen met descriptieve omschrijvingen die aangeven welk observeerbaar gedrag ze van haar leerlingen verwacht. De rubric vormt het resultaat van heel wat denkwerk en is een kunstwerkje omwille van zijn volledigheid. Aan de rubric is ook een puntensysteem gekoppeld. Alles steekt perfect logisch in elkaar.

Het frustreert Sophie dat ouders toch blijven vragen waarom hun kind een bepaald punt heeft gekregen, terwijl zowel kinderen als ouders toegang tot de rubric hebben. De intentie van de rubric komt precies niet geheel door. Ze vermoedt dat leerlingen en hun ouders de rubric niet lezen, of de kinderen die zijn kwijtgespeeld...

Sophie vraagt zich twee zaken af:

- Hoe kan ik leerlingen en ouders het punt laten begrijpen?
- Hoe kan ik papier achterwege laten en dit digitaal opnemen zodat ouders die zelf gemakkelijk kunnen inkijken?

Enkele overwegingen:

- Werd de rubric verhelderd t.a.v. leerlingen? Vaak bevat die vakjargon van een expert (zie "kennisvloek").
- Rubrieken kunnen worden besproken, gecombineerd met voorbeeldtaken of samen worden opgesteld op basis van een goede voorbeeldtaak.
- Intercollegiaal overleg is nuttig om het gebruik van rubrieken samen te bespreken en een communicatieplan t.a.v. ouders op te stellen. Je staat er als leerkracht niet alleen voor.

Bespreken van een casus

Voorbeeld 2: Gesprek tussen leerkrachten tijdens de pauze

Veel leraren vinden het overbodig: leerlingen krijgen al feedback op taken en toetsen, dus wat voegt het rapport nog toe? Een samenvatting lijkt niks extra toe te voegen, en korte opmerkingen als “Goed gedaan!” voelen inhoudsloos. De directie staat echter op het gebruik van feedback aangezien de laatste inspectie op feedback op rapporten aandrong. De school introduceerde bovendien de *medal-mission-methodiek* (sterktes en werkpunten combineren), maar sommige leraren vrezen dat leerlingen zo te veel onder de vleugels worden genomen (‘er worden te veel eieren onder geplaatst’).

Teamoverleg is nuttig: om samen de diverse opties van feedback op rapporten te bespreken, maar ook om jonge collega's in het verhaal van feedback mee te nemen. Via intercollegiaal overleg komen onuitgesproken ervaringen en verwachtingen bovendrijven, die nieuwe collega's graag vernemen. Op basis van de leidraad kan de leerwaarde van de verschillende manieren worden bekeken: eventueel minder inzetten op persoonsgerichte feedback die stoelt op onbewezen veronderstellingen (“Goed gewerkt!”; Is dat zo?); voor- en nadelen van overzichtsfeedback en waarop die zich dan het best richt; ook: voor wie schrijven we die commentaren: ouders of leerlingen of beide? Welke info is dan het meest nuttig?

Hartelijk dank!

www.leerpunt.be